

PARK NARODOWY SEKWOI

„W Stanach Zjednoczonych procedura utworzenia parku narodowego trwa wiele lat. Bezpośrednie wysiłki zmierzające do utworzenia parku narodowego sekwoi wiecznie zielonej *Sequoia sempervirens* trwały tylko cztery lata. Lasy sekwojowe w 1840 roku zajmowały prawie 10 000 km² w północnej Kalifornii wzdłuż wybrzeża Pacyfiku, a w 1964 roku już tylko 1000 km². Większość lasów złożonych z sekwoi wycięto w ostatnich dziesiątkach lat. W 1945 roku było 117 tartaków przerabiających drzewo sekwoi, a w 1948 roku już 398. Jeżeli takie tempo wycinania sekwoi utrzymałoby się nadal, to ostatni kawałek pierwotnego lasu złożonego z sekwoi wycięty zostałby w 1980 roku. W 1964 roku rozpoczął się wyścig. Z jednej strony szeroki ogół społeczeństwa USA domagający się ochrony resztek lasów sekwojowych, z drugiej strony właściciele prywatni tych lasów zamieniających coraz pospieszniej tysiącletnie sekwoje na dolary.

W 1968 roku kongres USA uchwalił utworzenie Parku Narodowego Sekwoi (Redwood National Park) i na wykup ziemi przeznaczył 92 miliony dolarów. Sporo też pieniędzy zebrała „Save the Redwood League” — stowarzyszenie od lat walczące o ocalenie lasów sekwojowych od zagłady. Utworzony park objął 23 472 ha pierwotnych lasów sekwojowych w formie pasa długiego na 74 km ciągnącego się wzdłuż wybrzeża Pacyfiku od miasteczka Crescent na południe. Są też inne mniejsze rezerwaty, tak że obecnie sekwoja jest chroniona na obszarze 36 414 ha, co stanowi 4,5% jej pierwotnego areалу, jaki zajmowała przed eksploatacją przez białego człowieka, a 36% obecnej jej powierzchni. Jest nadzieja, że obszar chroniony zostanie powiększony.

Lasy sekwojowe wymagają ustabilizowanego klimatu oceanicznego, bez mrozów, z ogromną ilością opadów w chłodniejszej porze roku i stałym nasyceniem powietrza parą wodną w ciągu nocy w okresie letnim. Sekwoja wiecznie zielona jest najwyższym drzewem świata, rekrodzistka ma 112 m wysokości. Ogromne pnie stoją często tak gęsto, że ma się wrażenie, że to nie drzewa a kolumny olbrzymie zbudowane przez człowieka. Na dnie lasu panuje półmrok, pnie drzew porośnięte paprociami, mchami, powietrze nasycone wilgocią. Cisza, tylko para kruków nam towarzyszyła, lecz była to jesień, bo 8 listopada, ptaków już zatem było niewiele. Człowiek ze swoim samochodem wydaje się bezbronną istotą na tyle tych olbrzymów. Tymczasem jest odwrotnie.

Sekwoje wiecznie zielone mogą żyć ponad 2000 lat, gdyż poza człowiekiem innych wrogów nie mają (pomijając okres wczesnej młodości). Sekwoje są odporne na zwykle choroby drzew. Drewno sekwoi jest przesiąknięte taniną, dzięki temu nie niszczą go grzyby, nie jedzą też owady. Bardzo gruba kora pnia czyni sekwoję odporną na pożar. Jednak właśnie pożary są częstą przyczyną osłabienia sekwoi, a następnie jej przewrócenia przez huragan.

Przeciętnie raz na pięćdziesiąt lat zdarzają się lata suche, wówczas pożar nagromadzonej ściółki uszkadza korzenie. Również zmiana struktury gleby ponad korzeniami spowodowana powodzią może osłabić drzewo. Indianie przed przybyciem białych wypracowali specjalną technikę ścinania olbrzymów i obróbki drewna, ale nie byli w stanie czynić większych szkód wśród sekwoi. Dopiero biały człowiek dokonał dzieła zniszczenia. Należy jednak dodać, że drewno sekwoi ma ogromne walory techniczne.

Park narodowy sekwoi wiecznie zielonej robi kolosalne wrażenie na Europejczyku. Jakże małe są nasze tysiącletnie dęby. Jako ekolog wyobrażałam sobie model obiegu materii i energii w takim lesie, gdzie jedna żywa istota może mieć 2000 lat wieku i 5000 ton ciężaru ciała. Mijałam wiele świeżych wyrębów po lasach sekwojowych porastających teraz olszyną. Obfite zimowe deszcze na całkowitych wyrębach powodują erozję niszczącą ogromne połacie ziemi. Wprawdzie obecnie wycinane tysiącletnie lasy sekwojowe muszą być zalesiane sekwoją, ale jak skrócić jej co najmniej 400-letni okres dojrzewania?

Obecnie trwają starania zdążające do objęcia ochroną dalszych hektarów lasów sekwojowych, póki nie jest jeszcze za późno. Bliski krewniak sekwoi, drzewo mamutowe *Sequoia gigantea* występująca niedaleko w Sierra Nevada, chronione jest w trzech parkach o łącznej powierzchni 641 009 ha, stanowiącej 97% powierzchni lasów tego gatunku. Żywa skamielina metasekwoja chińska (*Metasequoia glyptostroboides*), bardzo bliski krewniak sekwoi, jest pozostałością czasów, kiedy lasy sekwojowe szumiały w miocenie od Francji po Japonię, od zachodniej Kanady po Atlantyk, a występowały nawet na Grenlandii i Spitsbergenie". („Wszechświat”, nr 1/1981).